

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges tot optimalisatie van de procedures
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Om te komen tot een meer oplossingsgerichte bestuursrechtspraak worden een aantal aanpassingen aan DBRC-decreet doorgevoerd waardoor de procedure wordt geoptimaliseerd:

1. De vergunninghouder en de persoon die de melding verricht, worden als volwaardige partij in de procedure erkend;
2. In het licht van de relativiteitseis wordt het vereiste 'belang bij het middel' in hoofde van de verzoekende partij verfijnd.
3. Om de bemiddeling te stimuleren, wordt de toepasselijke procedure vereenvoudigd.
4. De substitutiebevoegdheid wordt verder uitgebreid, zonder dat de bestuursrechter zich volledig in de plaats kan stellen van de overheid.
5. Er worden een aantal andere vereenvoudigingen doorgevoerd wat betreft de andere tussenkomende partijen.
6. Er wordt een systeem uitgewerkt waarbij de verzoekende partij verplicht wordt om ten laatste gelijktijdig met haar verzoekschrift haar rolrechten te voldoen.
7. De mogelijkheid om een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen wordt scherper gesteld om deze ten volle te laten overeenstemmen met haar achterliggende doelstelling, nl. tegemoetkomen aan een deel van het ereloon van de advocaat dat verschuldigd is voor bepaalde proceshandelingen.

Voorliggend voorontwerp van decreet wordt overgemaakt aan de Raad van State voor advies.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD

Beleidsveld: bestuursrechtspraak (beleidsdomein Kanselarij en Bestuur)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/353 van 23 oktober 2020.

Dit advies werd gevolgd, behalve op volgende punten:

➤ Aangegeven werd dat als een term slechts in één bepaling in een regelgevende tekst voorkomt, de term daar gedefinieerd moet worden, en niet in een algemene bepaling vooraan in de tekst. De huidige tekst van het DBRC-decreet bevat reeds een algemene bepaling waarin definities opgenomen zijn. Bovendien zal ook het Procedurebesluit aangepast moeten worden aan de in voorliggend ontwerp van decreet opgenomen wijzigingen. De verwachting is dat bij aanpassing van dat besluit de term ‘vergunninghouder’ meermaals gebruikt zal worden, waardoor opname in de algemene bepaling van het decreet dan ook als logischer voorkomt.

➤ Een taalkundig voorstel werd niet gevolgd, om de uniformiteit in terminologie doorheen het DBRC-decreet te bewaren (vervanging van “storting is uitgevoerd tot betaling van het rolrecht” door “een storting is uitgevoerd om het rolrecht te betalen”)

Op 9 november 2020 bracht de Inspectie van Financiën een gunstig advies uit. Hiervoor wordt verwezen naar punt 3, A.

Op 23 november 2020 verleende de minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed het begrotingsakkoord.

2. INHOUD

Om te komen tot een meer oplossingsgerichte bestuursrechtspraak worden een aantal aanpassingen aan DBRC-decreet doorgevoerd waardoor de procedure wordt geoptimaliseerd:

1. De vergunninghouder wordt als volwaardige partij in de procedure erkend;
2. In het licht van de relativiteitseis wordt het vereiste ‘belang bij het middel’ in hoofde van de verzoekende partij verfijnd.
3. Om de bemiddeling te stimuleren, wordt de toepasselijke procedure vereenvoudigd.
4. De substitutiebevoegdheid wordt verder uitgebreid, zonder dat de bestuursrechter zich volledig in de plaats kan stellen van de overheid.
5. Er worden een aantal andere vereenvoudigingen doorgevoerd wat betreft de andere tussenkomende partijen.
6. Er wordt een systeem uitgewerkt waarbij de verzoekende partij verplicht wordt om ten laatste gelijktijdig met haar verzoekschrift haar rolrechten te voldoen.
7. De mogelijkheid om een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen wordt scherper gesteld om deze ten volle te laten overeenstemmen met haar achterliggende doelstelling, nl. tegemoetkomen aan een deel van het ereloon van de advocaat dat verschuldigd is voor bepaalde proceshandelingen.

Voor meer inhoudelijke toelichting en een artikelsgewijze bespreking wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het ontwerpdecreet, die als bijlage bij deze nota gaat

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing is niet budgetneutraal.

Het heeft een negatieve impact op 'SDO-9SAETZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN'.

Dit begrotingsartikel betreft de ontvangstenzijde van het Fonds Bestuursrechtcolleges (en het Fonds Personeelsleden met verlof voor opdracht). Het spijst de uitgavenartikelen SDO-1SAE4ZZ-WT en SDO-1SAE4ZZ-LO.

Deze toegewezen ontvangsten hebben hoofdzakelijk betrekking op de rolrechten die worden betaald door verzoekende partijen om een beroep bij de bestuursrechtcolleges in te dienen en door tussenkommende partijen om in hangende procedures tussen te komen. Voor 2019 bedroeg deze ontvangst in totaal 473 keuro, aangerekend op BA 9PA300 van dit artikel.

De omvang van de rolrechten is onderhevig aan een aantal parameters, o.a. het aantal ingediende beroepsdossiers per jaar, het aantal verzoekende partijen dat ervoor kiest om, bovenop hun beroep, ook een vordering tot schorsing en/of een UDN-vordering (uiterst dringende noodzakelijkheid) in te dienen, het type van verzoekende partij, of de verzoekende partij al dan niet de vergunninghouder is, het aantal tussenkommende partijen en mogelijke wijzigingen aan de regelgeving.

Het voorontwerp van decreet stelt dat de vergunninghouder en de persoon die de melding heeft verricht tussenkommende partijen van rechtswege zijn die zullen zijn vrijgesteld van de betaling van enig rolrecht (in principe 100 euro per tussenkommende partij per vordering waarin zij tussenkomen). Deze vrijstelling leidt tot een geschatte vermindering van de inkomsten van circa 100 keuro.

Op 9 november 2020 bracht de Inspectie van Financiën een gunstig advies uit. De Inspectie van Financiën meent dat een daling van de ontvangsten op het Fonds Bestuursrechtcolleges geen probleem is indien deze daling gecompenseerd wordt door de maatschappelijke voordelen die uit de wijziging van de procedures volgen. Uit het dossier leidt de inspectie van financiën af dat dit inderdaad het geval is. De Inspectie van Financiën merkt wel op dat de administratie er moet over waken dat bij een daling van de ontvangsten op het Fonds Bestuursrechtcolleges, ook de uitgaven op dit fonds zullen moeten dalen.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, werd bekomen op 23 november 2020.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de gemeenten, de OCMW's, de intercommunales of de provincies voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerpdecreet wordt na de principiële goedkeuring voor advies voorgelegd aan de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering en de indiening van het ontwerp decreet in het Vlaams Parlement volgt de parlementaire behandeling.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges tot optimalisatie van de procedures en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- memorie van toelichting
- advies IF d.d. 9 november 2020
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, dd. 23 november 2020